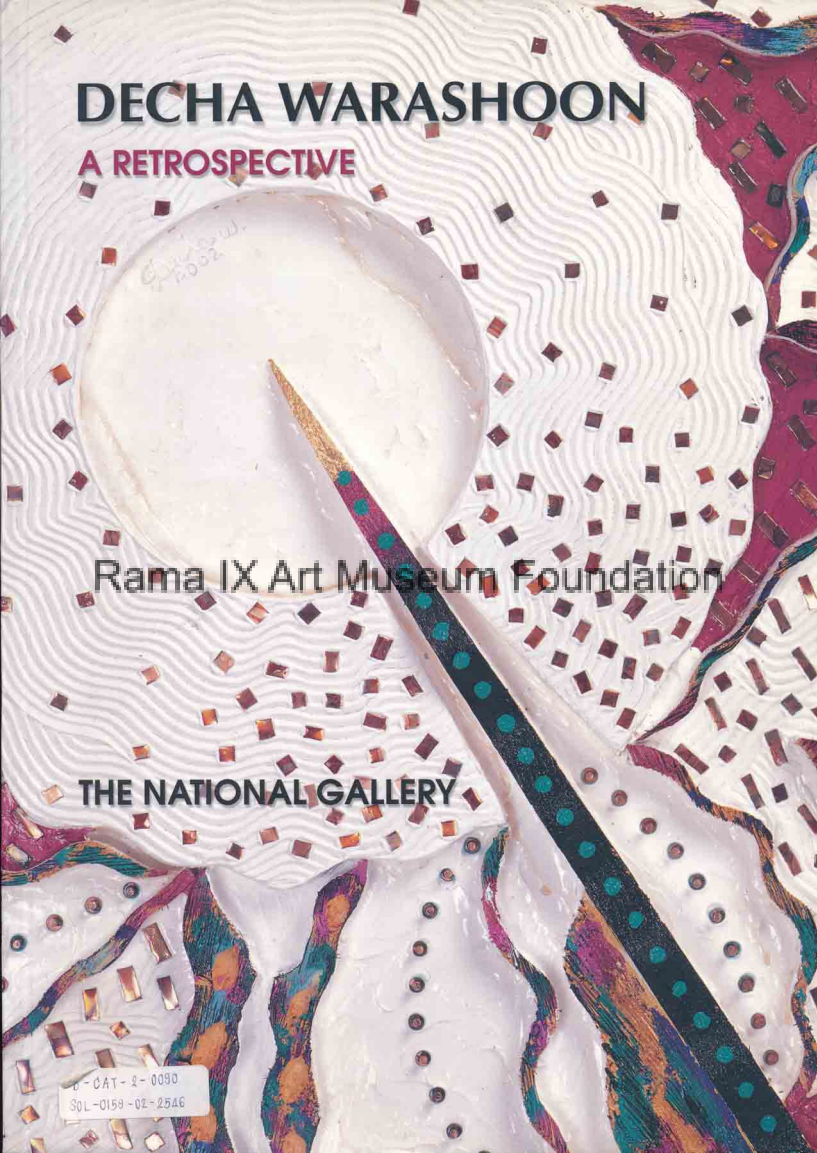

DECHA WARASHOON

A RETROSPECTIVE

Rama IX Art Museum Foundation

THE NATIONAL GALLERY

6-CAT-2-0090
SOL-0159-02-2546

Rama IX Art Museum Foundation

เดชา วราชุน

นิทรรศการศิลปะกรรมย้อนหลัง

DECHA WARASHOON

A RETROSPECTIVE

Rama IX Art Museum Foundation

ฯพณฯ ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร องคมนตรี

ให้เกียรติเป็นประธานเปิดงาน

THE NATIONAL GALLERY

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์

30L-0159-02-2003

B-CPT-2-0090

Rama IX Art Museum Foundation

เดชา วราฮูน : นิทรรศการศิลปะกรรมย้อนหลัง

ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์

26 กุมภาพันธ์ - 28 มีนาคม 2546

An Art Exhibition :

DECHA WARASHOON : A RETROSPECTIVE

The National Gallery

February 26 - March 28, 2003

© 2002 Copyright by Decha Warashoon

ISBN 974-272-627-2

© 2545 สงวนลิขสิทธิ์ เดชา วราฮูน

ออกแบบ : อาจารย์กิตติ อมรพัฒน์กุล

ถ่ายภาพ : อาจารย์กิตติชัย เกษมศานต์

พิมพ์อักษร : น.ส.ลิดานันต์ ชันแก้ว

พิมพ์ที่ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด มหาชน

สารบัญ

สารจากรองคณบดี “เพนฯ” ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร	4
คำนำ	5
ประวัติและความเป็นมา	7
แนวคิดในการสร้างสรรค์	9
แนวทางและการพัฒนาการสร้างสรรค์	11
สรุปแนวทางการสร้างสรรค์	20
Message from H.E. Professor Tanin Kraivixien Privy Councillor	22
Rama IX Art Museum Foundation Foreword	23
On Creating My Works of Art	24
บทธรรมในศิลปะภาพพิมพ์ พ.ศ. 2511 - 2532	41
บทธรรมในศิลปะสีน้ำ พ.ศ. 2533	79
บทธรรมในศิลปะสื่อผสม พ.ศ. 2534 - 2545	91
ประวัติและการแสดงงานศิลปะ	145
Biography of the Artist	149

สารจากองค์มนตรี

ฯพณฯ ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร

รองศาสตราจารย์เดชา วราฮุน เป็นศิลปินผู้มีความรู้ความสามารถโดดเด่นในการสร้างสรรค์งานศิลปะแนวนามธรรมที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการศิลปะทั้งระดับชาติและระดับสากลมาเป็นเวลายาวนานจนได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินชั้นเยี่ยมจากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ และได้รับรางวัลในระดับชาติหลายครั้ง

ตลอดระยะเวลากว่า 30 ปีที่ผ่านมา ด้วยความรักในงานศิลปะอย่างลึกซึ้ง ท่านได้ทุ่มเท สติปัญญาความสามารถสร้างสรรค์ผลงานอันทรงคุณค่าระดับวงการศิลปกรรมของชาติไทย อย่างน่าชื่นชมยิ่ง ผลงานของท่านไม่ว่าจะเป็น ภาพพิมพ์ สีน้ำ และสื่อผสม ล้วนสะท้อนถึงจิตวิญญาณ ความเป็นตัวของ ตัวเองอย่างชัดเจนโดดเด่น ปราศจากการครอบงำจากอิทธิพลหรือทฤษฎีใด ๆ ยิ่งไปกว่านั้นเนื้อหาของงานศิลปะที่ท่านสร้างสรรค์ขึ้นทุกชิ้นยังสมบูรณ์พร้อมไปด้วยความงามที่ดูมีชีวิตชีวา และสื่อถึงความหมายที่ท่านต้องการแสดงให้ผู้ชมได้สัมผัสอย่างลึกซึ้งยิ่งไปยิ่ง

รองศาสตราจารย์เดชา วราฮุน เป็นศิลปินที่มีความกระตือรือร้นไม่เคย

อยู่นิ่ง คอยชวนขยายแสวงหาแนวทางและเทคนิคที่แปลกใหม่ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตลอดเวลา จึงทำให้ท่านเป็นศิลปินที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง และยืนยงอย่างสง่างาม เป็นที่ยอมรับในวงการศิลปกรรมของชาติเสมอมา

ในโอกาสที่รองศาสตราจารย์เดชา วราฮุน ได้จัดโครงการนิทรรศการศิลปกรรมย้อนหลัง ซึ่งเป็นการแสดงผลงานเดี่ยวครั้งแรกของท่านนี้ ผมขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วยความจริงใจ และขออัญวยพรให้งานอันสำคัญยิ่งในชีวิตของท่านในครั้งนี้ ประสบความสำเร็จสมดังความตั้งใจทุกประการ เพื่อจะได้เป็นกำลังใจสำคัญให้ท่านสร้างสรรค์ผลงานอันทรงคุณค่าสืบไปอีกยาวนาน

ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร

องคมนตรี

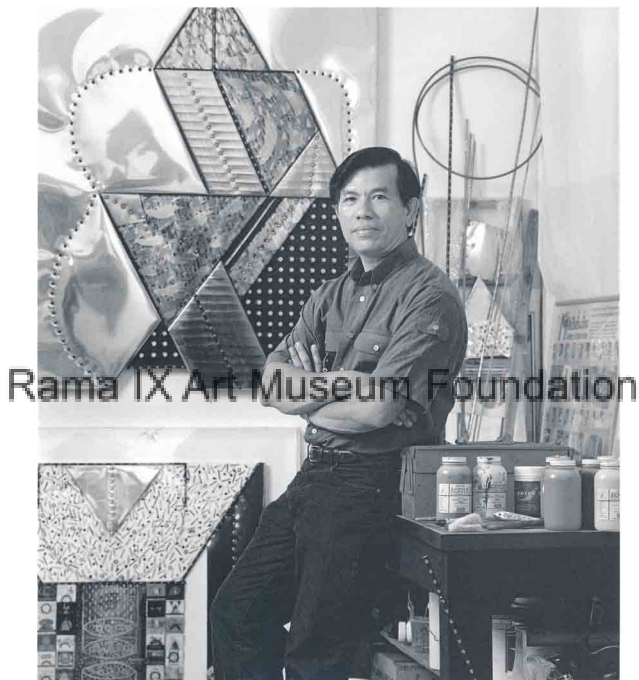
คำนำ

นิทรรศการศิลปะครั้งนี้เป็นการแสดงเดี่ยวครั้งแรกของข้าพเจ้า จึงได้รวบรวมผลงานศิลปะที่ข้าพเจ้าได้ทำขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 ถึงปัจจุบัน ซึ่งมีทั้งผลงานภาพพิมพ์ สีน้ำ และสื่อผสม ตลอดระยะเวลาในการทำงานศิลปะนานกว่า 30 ปีนี้ ข้าพเจ้าได้มุ่งมั่นอย่างแน่วแน่ในการสร้างสรรค์และพัฒนาแนวทางการทำงานศิลปะของข้าพเจ้าตลอดมา อีกประการหนึ่ง จากการที่ข้าพเจ้าเป็นศิลปินผู้สร้างสรรค์ ในขณะเดียวกัน ข้าพเจ้าก็เป็นผู้สอนการสร้างสรรค์ศิลปะด้วย นิทรรศการศิลปะครั้งนี้จึงเป็นการเสนอผลงานสร้างสรรค์ที่เกิดจากทฤษฎีของข้าพเจ้าเอง เพื่อให้ผู้ชมและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ถึงทฤษฎีการสร้างสรรค์ของศิลปินคนหนึ่ง ในแง่มุมที่มีความแปลกแตกต่างจากทฤษฎีของศิลปินคนอื่น ๆ

ข้าพเจ้าหวังว่า นิทรรศการศิลปะครั้งนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาศิลปะและประชาชนทั่วไป ที่จะได้รับสัมผัสกับความเป็นศิลปะ ที่นอกจากจะมีเนื้อหาของผลงานเป็นเอกลักษณ์อันล้ำค่าแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการพัฒนาความคิด รูปแบบ และเทคนิค ที่เชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ทางศิลปะ และชีวิตของข้าพเจ้า ยังเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการศึกษาศิลปะที่ประกอบด้วยแนวความคิด การแก้ปัญหาของการแสดงออกของศิลปิน โดยผ่านรูปทรง วัตถุ และสิ่งแวดล้อมในศิลปะภาพพิมพ์ สีน้ำ และสื่อผสมของข้าพเจ้า

เดชา วราสุน

นิติกร กรัยวิเชียร ถ่ายภาพ, 2543

ประวัติและความเป็นมา

ภูมิสำเนาเดิมของข้าพเจ้า เกิดที่ฝั่งธนบุรีแล้วมาเติบโตในกรุงเทพฯ หลังจากจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนวัดสุทธิวรารามแล้ว ก็ได้เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนเพาะช่าง การศึกษาศิลปะจึงเริ่มต้นขึ้นที่นี่ ปกติข้าพเจ้ามีนิสัยส่วนตัวที่ชอบใช้ชีวิตเรียบง่าย เกือบตัว ไม่ชอบบ่นวุ่นวายกับใคร มีนิสัยชอบการวาดรูปมาตั้งแต่เด็ก เมื่อได้เข้าเรียนทางศิลปะจึงเป็นทางเลือกที่ถูกทาง ที่ตรงกับอุปนิสัยส่วนตัวของข้าพเจ้า เพราะการทำงานศิลปะเป็นโลกส่วนตัวของผู้ทำ ข้าพเจ้าจึงเริ่มฝึกฝนตนเองในการเรียนรู้ ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ จนจบการศึกษาศิลปะขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนเพาะช่างนี้ จากนั้นก็ได้เข้าศึกษาต่อในคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร การศึกษาศิลปะอย่างจริงจังจึงเริ่มขึ้น

ในช่วงเริ่มแรกของการเรียนศิลปะ ข้าพเจ้าสนใจในวิชาองค์ประกอบศิลป์ ของศาสตราจารย์ ชลูด นิ่มเสมอ เพราะเป็นวิชาที่มีช่วงที่เปิดโอกาสให้มีการทำงานแบบอิสระ ทุกครั้งที่ถึงหัวข้ออะไรที่ใครจะทำอะไรก็ได้จึงเป็นโอกาสดี ที่ข้าพเจ้าได้ฝึกวาดทดลองและแสดงออกที่เป็นส่วนตัวอย่างเต็มที่ จึงเป็นการจุดประกายให้เกิดการเรียนรู้และอยากทำงานศิลปะ โดยส่วนตัวของข้าพเจ้าเป็นคนชอบงานทางช่างที่ได้รับความรู้จากโรงเรียนเพาะช่าง และชอบค้นคว้าหาวิธีการใหม่ๆ ในการคิดค้นทดลองกับเทคนิคใหม่ ๆ ของการทำงานศิลปะ จึงใช้แนวทางนามธรรมเป็นการแสดงออก ซึ่งไม่ต้องอาศัยเนื้อหาหรือเรื่องราวที่เป็นรูปธรรม

ข้าพเจ้าเลือกเรียนสาขาภาพพิมพ์ เมื่อคณะจิตรกรรมฯ เปิดสอนหลักสูตรภาพพิมพ์ ซึ่งข้าพเจ้าได้เข้าเรียนเป็นรุ่นที่ 2 การเรียนสาขาภาพพิมพ์เป็นสิ่งแปลกใหม่ ซึ่งจำเป็นต้องมีการค้นคว้าทดลองหาแนวทางการสร้างสรรค์ และกระบวนการทำงานภาพพิมพ์ ที่จำเป็นต้องทำควบคู่กันไป และต้องฝึกฝนเรียนรู้หาความชำนาญทางเทคนิคทุก ๆ วิธี เนื่องจากไม่มีตัวอย่างให้ศึกษาและเรียนรู้มาก่อน การทำงานจึงต้องค้นคว้าหาวิธีทำงานขึ้นมาใหม่เอง (Intuition Knowledge) ทำให้ต้องเรียนรู้และทำงานมากขึ้น การศึกษาทางด้านภาพพิมพ์เป็นการสร้างเนื้อหาและมีรูปแบบของความคิดที่ไม่ได้เคร่งครัดต่อการทำงานที่จะต้องมีรูปทรงเป็นลัทธินิยม (Realism) จึงทำให้ข้าพเจ้าเกิดความอิสระในการทำงาน เนื้อหาจึงถูกถ่ายทอดจากความรู้สึกภายในอย่างอิสระ ข้าพเจ้าได้ให้ความสนใจกับการทำงานภาพพิมพ์ทุก ๆ เทคนิค แต่ได้ให้ความสำคัญกับการทำงานด้วยวิธีการพิมพ์ซิลค์สกรีนเป็นพิเศษ เพราะเป็นวิธีการพิมพ์วิธีหนึ่ง

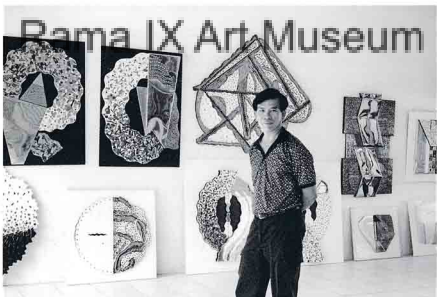

ที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปี 2512

ทำให้ข้าพเจ้าสามารถมีโอกาสดำเนินงานศิลปะได้โดยตลอด เพราะการพิมพ์วิธีนี้ไม่จำเป็นต้องใช้แท่นพิมพ์ จึงเป็นวิธีการเดียวที่ข้าพเจ้าใช้ในการสร้างสรรค์ศิลปะตลอดมา

เมื่อจบการศึกษาแล้วก็ได้เป็นผู้สอนการสร้างสรรค์ศิลปะ และทำงานศิลปะควบคู่ไปกับการสอนศิลปะ ในระยะนี้จึงมีโอกาสดำเนินงานภาพพิมพ์ซิลค์สกรีน ที่เป็นการทำงานศิลปะ เพื่อแสวงหาประสบการณ์ โดยการส่งผลงานเข้าร่วมแสดงงานศิลปะ ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา เยอรมนี อิตาลี ยูโกสลาเวีย ชิลี บราซิล นอร์เวย์ ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ ไต้หวัน บังคลาเทศ มาเลเซีย และสิงคโปร์

หลังจากประสบความสำเร็จจากการดำเนินงานภาพพิมพ์มาระดับหนึ่งแล้ว ก็ได้เปลี่ยนวิธีการทำงานจากงานภาพพิมพ์มาเป็นแนวสื่อผสม (Mixed Media) และเป็นช่วงที่อยู่ในวัยอาวุโสขึ้น ประกอบกับมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตจากการที่อยู่ในเมือง ก็มีโอกาสดำเนินงานร่วมกับบรรยากาคนนอกเมือง ที่มีสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติและมีความสงบเงียบ ปราศจากผู้คนที่ยึดแน่น ทำให้เกิดสมาธิในการทำงานศิลปะมากขึ้น การทำงานจึงดำเนินต่อมาในรูปแบบนามธรรมแนวสื่อผสมจนถึงปัจจุบัน

ที่สตูดิโอ คลองหก ภูเก็ต ปี 2545